01/04/2023

«Με την βοήθειαν τού Θεού»: Ο ιερός όρκος των Κυπρίων «υπέρ Πίστεως και Πατρίδος» και το ξημέρωμα της 1ης Απριλίου

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Συμπληρώνονται σήμερα 68 χρόνια από τη 1η Απριλίου 1955, ημέρα κατά την οποία ξεκίνησε ο ένοπλος αγώνας των Κυπρίων εναντίον των Βρετανών αποικιοκρατών με στόχο την ένωση της μεγαλονήσου με την Ελλάδα.

«Με την βοήθειαν τού Θεού, με πίστιν εις τον τίμιον αγώνα μας, με την συμπαράστασιν ολοκλήρου τού Ελληνισμού και με την βοήθειαν των Κυπρίων, αναλαμβάνομεν τον αγώνα διά την αποτίναξιν τού Αγγλικού ζυγού, με σύνθημα εκείνο το οποίον μάς κατέλιπαν οι πρόγονοί μας ως ιεράν παρακαταθήκην: "'Η τάν ή επί τάς".»

- **Γράφει η Δέσποινα Σωτηρίου**

Με αυτά τα λόγια την 1η Απριλίου του 1955 κυκλοφόρησε η πρώτη διακήρυξη του Διγενή, του Γεωργίου Γρίβα δηλαδή, που αποτελεί επί της ουσίας την αρχή του απελευθερωτικού αγώνα της Εθνικής **Οργάνωσης Κυπρίων Αγωνιστών**, της **ΕΟΚΑ**

.

Image not found or type unknown

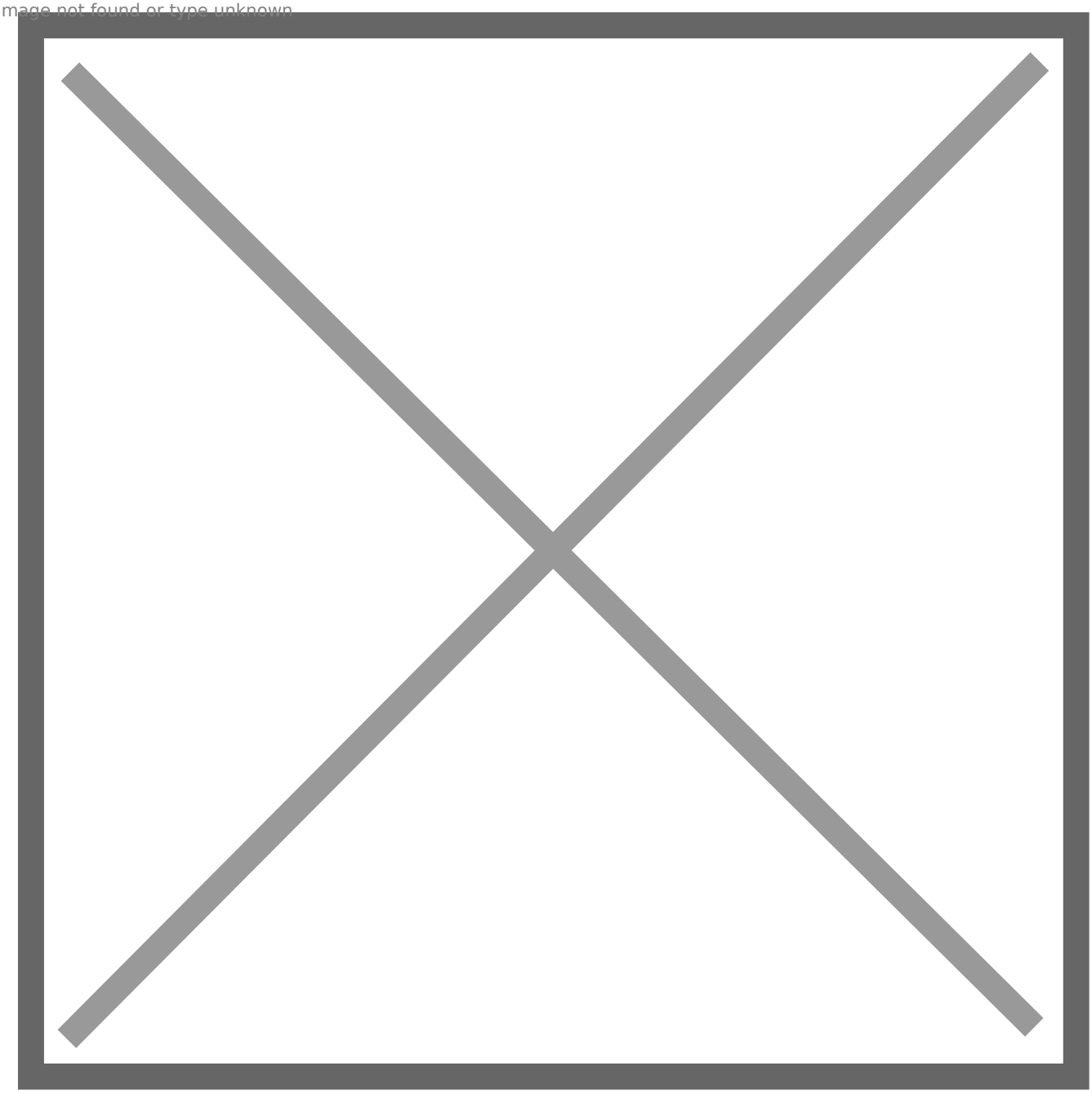

Τη νύχτα της τριακοστής πρώτης Μαρτίου προς την 1η Απριλίου 30 λεπτά μετά τα μεσάνυχτα, όλα άλλαξαν για τη μαρτυρική μεγαλόνησο: οι ομάδες της **ΕΟΚΑ** έδρασαν με επιτυχία, εκκωφαντικές ήταν οι εκρήξεις που συγκλόνισαν τότε τη **Λευκωσία,** τη **Λάρνακα** και την **Λεμεσό**. Οπως γράφει και στην επίσημη ιστοσελίδα του **Ιδρύματος Απελευθερωτικού Αγώνα ΕΟΚΑ 1955 -1959**, οι δολιοφθορές τότε σε κυβερνητικά κτίρια αστυνομικούς σταθμούς και στρατιωτικές εγκαταστάσεις συνεχίστηκαν σε όλη τη διάρκεια του αγώνα.

Πώς όμως ξεκίνησαν όλα;

Η περίοδος της αγγλοκρατίας στην **Κύπρο** είχε διάρκεια 82 ετών, από το 1878 στο 1960. Σε αυτά τα χρόνια οι Έλληνες της Κύπρου, που αποτελούσαν το 82% του πληθυσμού, εξέφραζαν συνεχώς τα αρνητικά τους συναισθήματα και διαδήλωναν τον αναλλοίωτο πόθο τους για ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα, γιατί ένιωθαν ότι η Κύπρος αποτελούσε αναπόσπαστο τμήμα της.

Σε όλο αυτό το διάστημα της **αγγλοκρατίας** δεν έπαψαν να επιζητούν την πραγματοποίηση του πόθου τους αυτού με υπομνήματα, τηλεγραφήματα, αλλά και συλλαλητήρια. Τον Οκτώβριο του 1931 τα πράγματα οδήγησαν τον λαό σε **Εθνική εξέγερση εναντίον των Αγγλων.**

Image not found or type unknown

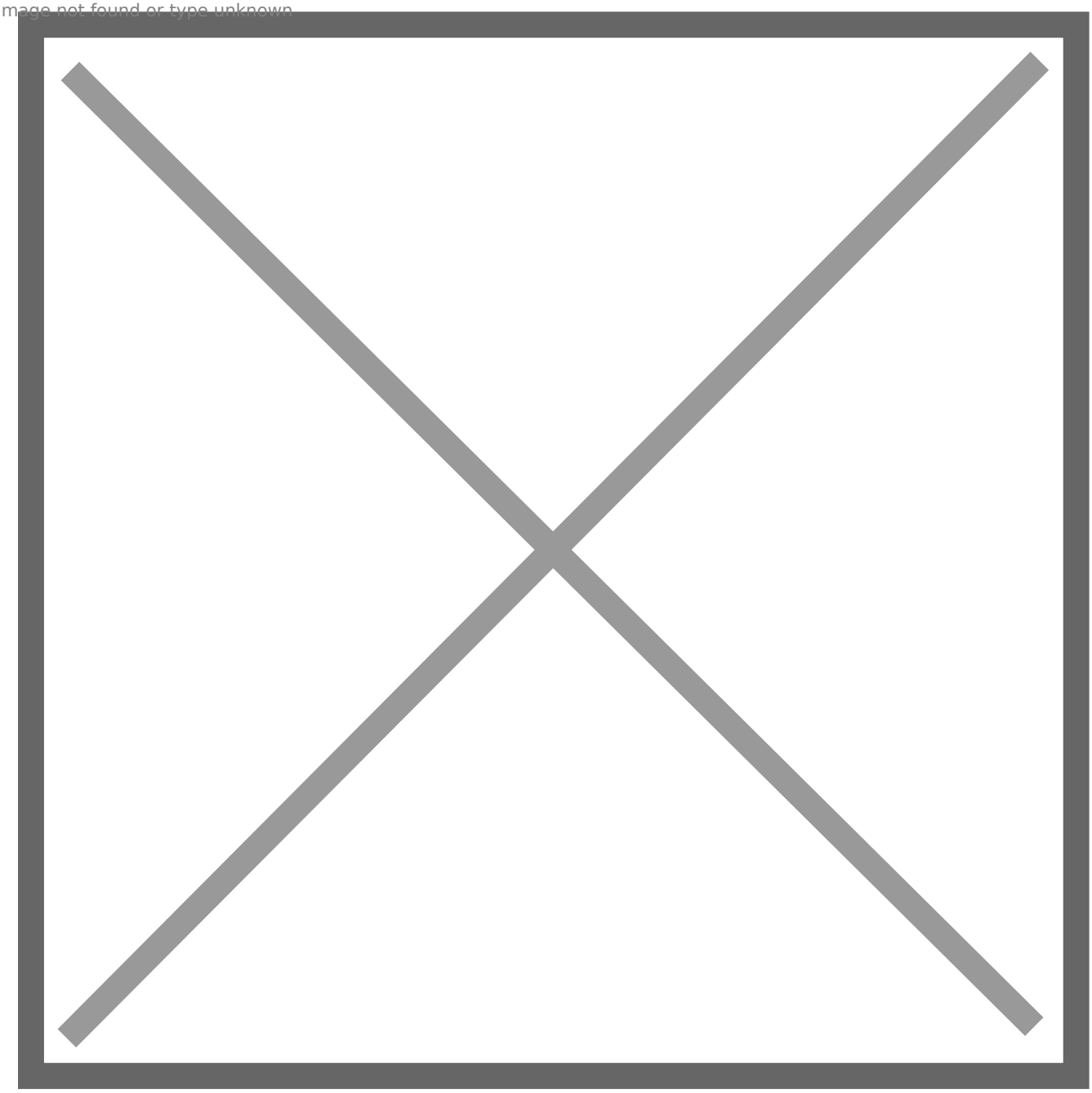

Οι ελπίδες των **Κυπρίων** για ένωση του νησιού τους με την Ελλάδα αναπτερώθηκαν κατά τη διάρκεια του **Β’ Παγκοσμίου πολέμου**, οπότε η **Ελλάδα** πολεμούσε το φασισμό και το ναζισμό ως σύμμαχος της Μεγάλης Βρετανίας. Αλλά μετά τη λήξη του πολέμου οι Άγγλοι δεν έδειξαν καμιά διάθεση για ικανοποίηση του ενωτικού πόθου του Κυπριακού λαού.

Στις 15 του Γενάρη του 1950 η **Εθναρχούσα Εκκλησία** της Κύπρου πραγματοποίησε το Ενωτικό Δημοψήφισμα μέσα σε κλίμα γενικού ενθουσιασμού και ο Ελληνικός Κυπριακός λαός ψήφισε την ένωση της Κύπρου με την **Ελλάδα** σε ποσοστό 95,7%. Οι Άγγλοι όμως τήρησαν και πάλιν αρνητική στάση, γιατί

θεωρούσαν πάντα κλειστό το Κυπριακό ζήτημα.

Στις 28 Ιουλίου 1954 ο **Υφυπουργός Αποικιών Χένρυ Χόπκινσον** ανέφερε στη Βουλή των Κοινοτήτων ότι η **Κύπρος** είναι περιοχή με στρατηγική αξία και γι’ αυτό ουδέποτε θα εφαρμοστεί η αρχή της αυτοδιάθεσης.

Image not found or type unknown

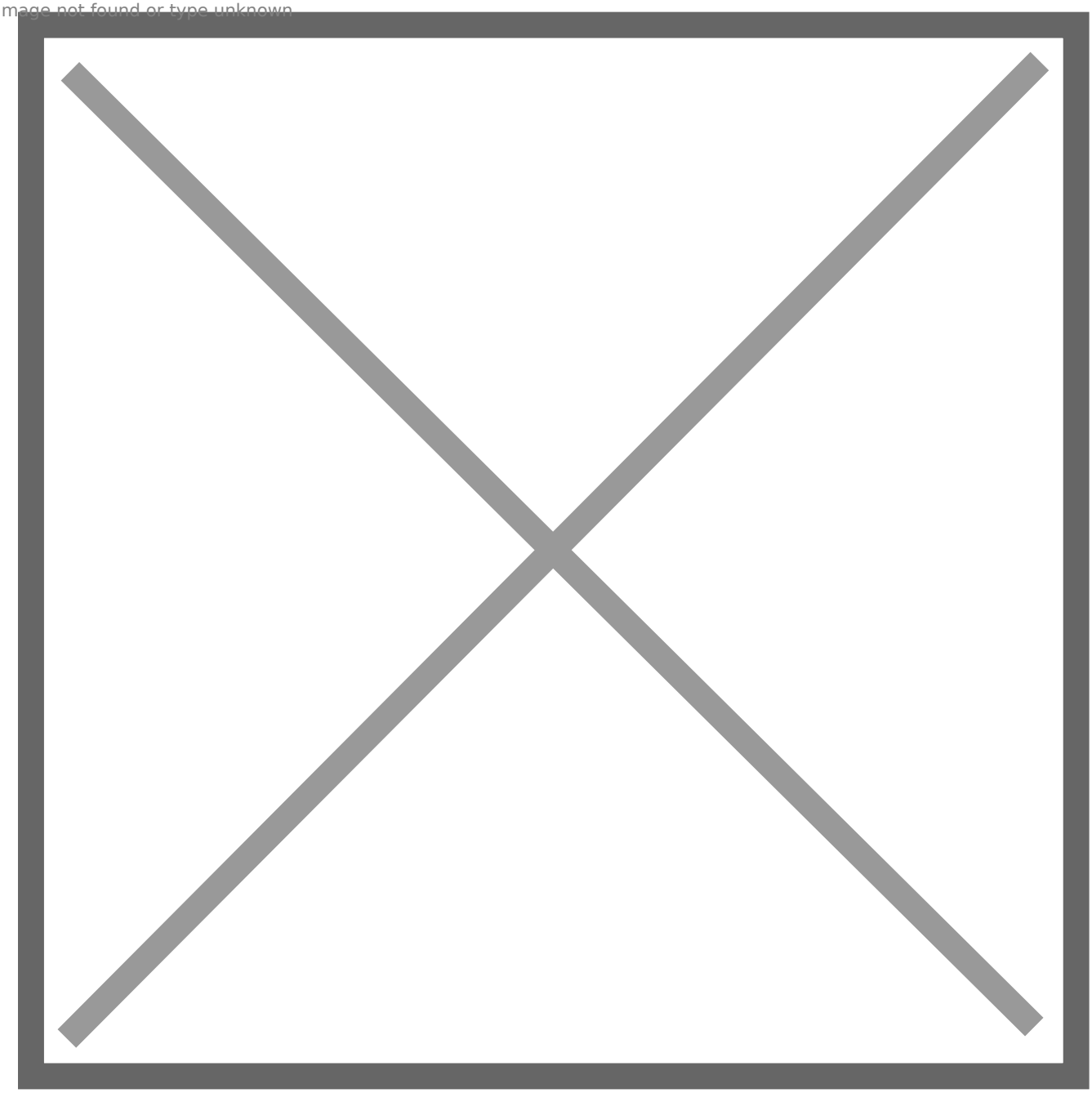

Η Ελλάδα με αίτησή της στον ΟΗΕ το 1954 ζήτησε την *«Εφαρμογήν υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών της αρχής των ίσων δικαιωμάτων και της αυτοδιαθέσεως των λαών εις την περίπτωσιν του λαού της Κύπρου».* Στις 17 Δεκεμβρίου 1954 η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ απέρριψε την αίτηση της Ελλάδας.

Ο όρκος στον Θεό

Η αρνητική στάση της βρετανικής κυβέρνησης στο πρόβλημα της **Κύπρου** οδήγησαν τον κυπριακό λαό σε έναν ένοπλο αγώνα για να διεκδικήσει το αναφαίρετο δικαίωμά του για ελευθερία: στην Αθήνα σχηματίστηκε μία δωδεκαμελής επιτροπή από εξέχοντα πρόσωπα της Κύπρου και της Ελλάδας, η οποία αποφάσισε να διεκδικήσει δυναμικά την αποτίναξη του αγγλικού ζυγού και την έναρξη της ένωσης της Κύπρου με την Ελλάδα.

Ο όρκος των 12

Τον Μάρτιο του 1953 ο τότε **Αρχιεπίσκοπος Μακάριος** ταξίδεψε στην Αθήνα όπου είχε προγραμματιστεί μία μυστική συνάντηση που θα έμενε στην ιστορία. Το βράδυ της 7ης Μαρτίου στο σπίτι του καθηγητή θεολογίας Γερασίμου Κονιδάρη, επί της οδού Ασκληπιού 36, 12 άνθρωποι συγκεντρώθηκαν γύρω από ένα τραπέζι: ***Αρχιεπίσκοπος Μακάριος, Γεώργιος Γρίβας, Σωκράτης Λοϊζίδης, Νικόλαος Παπαδόπουλος, Γεώργιος Στράτος, Ηλίας Τσατσόμοιρος, Δημήτρης Σταυρόπουλος, Σάββας Λοϊζίδης, Αντώνιος Αυγίκος, Δημήτριος Βεζανής, Ηλίας Αλεξόπουλος*** και φυσικά ο οικοδεσπότης ***Γεράσιμος Κονιδάρης.***

Οι δώδεκα άνδρες έδωσαν έναν κοινό όρκο να επιτύχουν την πολυπόθητη ένωση αφού ήταν πια ξεκάθαρο ότι αυτά αυτό δεν μπορούσε να γίνει με τα λόγια έπρεπε να οργανωθούν και να πάρουν τα όπλα.

Ο όρκος ήταν μόλις 48 λέξεις:

> ***«Ορκίζομαι εις το όνομα της Αγίας και ομοουσίου και Αδιαιρέτου Τριάδος να φυλάξω, θυσιάζων και την ιδίαν μου ζωήν, υποφέρων και τα πλέον σκληρά βάσανα, μυστικόν παν, ό, τι γνωρίζω και θέλω ακούσει διά την υπόθεσιν της Ενώσεως της Κύπρου. Θα υπακούω δε εις τας εκάστοτε διδομένας μοι διαταγάς.»***

Η πρώτη προκήρυξη της ΕΟΚΑ

Την 1η Απριλίου 1955 κυκλοφόρησε η πρώτη προκήρυξη της **ΕΟΚΑ** την οποία υπέγραφε ο Αρχηγός «Διγενής».

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

Με την βοήθειαν τού Θεού, με πίστιν εις τον τίμιον αγώνα μας, με την συμπαράστασιν ολοκλήρου τού Ελληνισμού και με την βοήθειαν των Κυπρίων, αναλαμβάνομεν τον αγώνα διά την αποτίναξιν τού Αγγλικού ζυγού, με σύνθημα

εκείνο το οποίον μάς κατέλιπαν οι πρόγονοί μας ως ιεράν παρακαταθήκην:

"'Η τάν ή επί τάς".

Αδελφοί Κύπριοι,
Από τα βάθη των αιώνων μάς ατενίζουν όλοι εκείνοι οι οποίοι ελάμπρυναν την ***Ελληνικήν Ιστορίαν*** *διά να διατηρήσουν τήν ελευθερίαν των: οι* ***Μαραθωνομάχοι****, οι Σαλαμινομάχοι, οι Τριακόσιοι τού Λεωνίδα και οι νεώτεροι τού Αλβανικού έπους. Μάς ατενίζουν οι αγωνισταί τού 1821, οι οποίοι και μάς εδίδαξαν ότι η απελευθέρωσις από τον ζυγόν δυνάστου αποκτάται πάντοτε με το αίμα. Μάς ατενίζει ακόμη σύμπας ο Ελληνισμός, ο οποίος και μάς παρακολουθεί με αγωνίαν, αλλά και με εθνικήν υπερηφάνειαν. 'Ας απαντήσωμεν με έργα, ότι θά γίνωμεν "πολλώ κάρρονες" τούτων.*

Είναι καιρός να δείξωμεν εις τον κόσμον, ότι εάν η διεθνής διπλωματία είναι άδικος και εν πολλοίς άνανδρος, η ***Κυπριακή ψυχή*** *είναι γενναία. Εάν οι δυνάσται μας δεν θέλουν να αποδώσουν την λευτεριά μας, μπορούμε να την διεκδικήσωμεν με τα ίδια μας τα χέρια και με το αίμα μας. Ας δείξωμεν εις τον κόσμον ακόμη μιά φορά ότι και τού σημερινού Έλληνος "ο τράχηλος ζυγόν δέν υπομένει". Ο αγών θα είναι σκληρός. Ο δυνάστης διαθέτει τα μέσα και τον αριθμόν. Ημείς διαθέτομεν τήν ψυχήν, έχομεν και το δίκαιον με το μέρος μας. Γι' αυτό και θα νικήσωμεν.*

Διεθνείς διπλωμάται, ατενίσατε το έργον σας. Είναι αίσχος εν εικοστώ αιώνι, οι λαοί να χύνουν το αίμα των διά να αποκτήσουν την λευτεριά των, το θείον αυτό δώρον, για το οποίον και εμείς επολεμήσαμεν παρά τό πλευρόν των λαών σας, και για το οποίον σείς τουλάχιστον διατείνεσθε ότι επολεμήσατε εναντίον τού ναζισμού και τού φασισμού.

Έλληνες, όπου και αν ευρίσκεσθε, ακούσατε την φωνήν μας: Εμπρός, όλοι μαζί για την λευτεριά της Κύπρου μας.

Ε.Ο.Κ.Α
Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΔΙΓΕΝΗΣ